

WIERSZ

Stróż?

Bóg posłał anioła, żeby mnie pilnował
z wiecznym piórem pod skrzydłem i w zielonej czapce
a ja go wziąłem za chłopca do posług
by parzył mi herbatę i przynosił kaptcie

Z anielską cierpliwością zabrał się do pracy
strzegł, chronił, bronił i na zimne dmuchał
a ja, dumny z siebie, nie myślałem wcale
że to nie on mnie, a ja jego powinienem słuchać...

Ks. Tomasz Opaliński

NABOŻEŃSTWA

10. 11. – Całonocne czuwanie – godz. 18.00

11. 11. – Boska Liturgia – godz. 10.00

Wydawca: Kaplica pw. św. męcz. archimandryty Grzegorza (Peradze),
ul. Lelechowska 5, 02-351 Warszawa

Redaktor: ks. Artur Aleksiejuk

Kontakt: ks.artur.aleksiejuk@gmail.com

Osoby pragnące wesprzeć finansowo wydawanie gazetki parafialnej proszone są o
kontakt z ks. Arturem

Kaplica pw. św. męcz. archim. Grzegorza (Peradze)
w Warszawie

Biały Anioł

Nr 10 (2012)

4 listopada 2012 r.

Św. moce niebiańskie

Wojsk niebiańskich arcystratedzy, prosimy Was nieustannie my
niegodni, abyście nas osłonili cieniem skrzydeł niematerialnej
Waszej chwały, zachowując nas usilnie modlących się i
wołających: Z nieszczęść wybawcie nas, wodzowie niebiańskich
mocy.

O aniołach

Jedną z zasadniczych funkcji aniołów jest sprawowanie opieki nad stworzeniami.

Na funkcjonalność tych istot wskazuje już sama nazwa „anioł”, wywodząca się z greckiego *angelos* łacińskiego *angelus*, mających swój odpowiednik w hebrajskim *Mal'âk*, oznaczająca najogólniej postać albo zwiastuna ludzkiego lub boskiego, który wykonuje zleczone zadanie, przynosi jakieś polecenie, dobrą lub złą wiadomość. Taką też treść tej nazwie, podkreślającą nie tyle istotę, co funkcję, nadawali przeważnie pisarze wczesnochrześcijańscy. Ojcowie Kościoła byli przekonani, że wszyscy aniołowie (także Serafini) są lub mogą być wysyłani przez Boga do wykonania zleconych zadań, bo należy to do ich natury, zgodnie ze słowami autora *Listu do Hebrajczyków*: „Czy nie są oni wszyscy duchami służebnymi, posłanymi, aby służyć tym, którzy mają otrzymać zbawienie” (Hbr 1, 14).

Istnienie aniołów jako istot duchowych, pośrednich między Bogiem a ludźmi, poświadcza wielokrotnie (313 razy) Pismo Święte⁴, mówiące w Starym Testamencie ogólnie o „aniołach” lub „aniołach”, o „aniołach Pańskich”, o „aniołach Bożych”, niekiedy o „aniołach Przymierza”, „aniołach niszczycielu”, „aniołach świętych”, lub też obdarzając ich innymi nazwami, jak: „synowie Boży”, „duchy”, „święci”. Podobnie jest w Nowym Testamencie, gdzie równie często jest mowa ogólnie o „aniołach” lub „aniołach”, rzadziej, ale pod wpływem Starego Testamentu o „aniołach Pańskich”, o „aniołach Bożych”, o „aniołach niebieskich” lub „aniołach w niebie”, o „aniołach świętych” lub „aniołach światłości” czy „duchach”. Zarówno Stary, jak i Nowy Testament wspomina o niezliczonych zastępach aniołów czy też o „aniołach dobrych” i „aniołach złych” lub „aniołach diabła”. Księgi Starego Testamentu sprzed niewoli babilońskiej nie wymieniają imiennie żadnego anioła, natomiast księgi późniejsze przekazują nam ich trzy imiona: Gabriel, Michał i Rafał, starotestamentalne apokryfy, głównie *IV Księga Ezdrasza*, *Księga Henocha* i *Talmud* nie tylko przekazują wiele dalszych imion anielskich, ale przyczyniły się w dużym stopniu do rozbudowania bogatej angelologii żydowskiej³⁰. Wszyscy ci aniołowie należą do różnych klas, zastępów lub chórów: *Księga Rodzaju* i *Ezechiela* mówią o Cherubinach, *Księga Izajasza* o Serafinach, zaś św. Paweł o Zwierzchnościach, Władzach, Mocach, Panowaniach, Tronach i Archaniołach. Z zebranych wyżej miejsc biblijnych wynika ogólnie, że są oni wszyscy duchowymi istotami stworzonymi, wyższymi od człowieka, a niższymi od Boga, i Jego sługami, którzy pełnią swoje funkcje wobec Niego i wobec stworzeń: tworzą dwór przyboczny Boga będąc Jego ambasadorami i wysłannikami oraz współpracownikami Bożej Opatrzności. Jako przyboczna świta Boga tworzą równocześnie Jego armię, radę i dwór, przez cały czas Go adorują, uwielbiają i wysławiają, kontemplują Jego piękno, śpiewają trisagion i cieszą się wizją beatyfikacyjną, będąc zawsze gotowi do wypełniania Jego poleceń. Jako ambasadorowie i legaci Boga przekazują Jego rozkazy³⁵, są wysyłani do pouczenia i oświecania proroków, wyjaśniania wizji symbo –

licznych, do przekazywania Bożych łask i pomyślnych wiadomości, do karania winnych, a także pośredniczą w przekazaniu samego Prawa Izraelowi, o czym był przekonany nie tylko św. Szczepan i św. Paweł, ale i sami Żydzi, a na co później powoływali się także niektórzy Ojcowie Kościoła. Jako wreszcie współpracownicy Opatrzności Bożej czuwali nad światem, narodami i państwami, zwłaszcza Izraelem, synagogą, Kościołem i każdym człowiekiem. Wiadomo, że wybranym narodem izraelskim opiekował się anioł Jahwe⁴², w jego zaś imieniu rolę tę pełnił, jak poświadcza Daniel, archanioł Michał. W czasach biblijnych panowało też przekonanie, że każdy człowiek ma swego anioła.

W oparciu o wyżej scharakteryzowane dane biblijne i żydowskie Ojcowie Kościoła zaczęli opracowywać pierwsze zręby angelologii chrześcijańskiej. Nie dorównała ona jednak nigdy swą głębią merytoryczną wypracowanej wówczas chrystologii, pneumatologii, soteriologii czy nauce trynitarniej, bo nie pojawiła się w okresie patrystycznym żadna poważniejsza (oprócz gnostycyzmu) herezja, która kwestionowałaby istnienie, naturę lub rolę aniołów, a przez to zmusiła do wypracowywania precyzyjnych pojęć i spekulatywnej teologii aniołów. Prawie wszyscy Ojcowie uczą o aniołach, ale w sposób incydentalny, pozostawione zaś ich fragmentaryczne wypowiedzi pozwalają nam poznać raczej sposób, w jaki pojmowali świat anielski, niż dokładną jego ideę. Do upowszechnienia idei aniołów w okresie patrystycznym, a tym samym do wypracowania angelologii chrześcijańskiej, przyczyniło się mocne oddziaływanie tradycji żydowskich, zawartych w wielce poczytnych wówczas apokryfach chrześcijańskich Starego i Nowego Testamentu, jak: *Wniebowstąpienie Izajasza*, *Testament XII Patriarchów*, *IV Księga Ezdrasza*, *II Księga Henocha*, *Apokalipsa Pawła*, *Apokalipsa Piotra*, *List Apostołów*, *Dzieje Jana*, a także przepełniony wątkami anielskimi *Pasterz Hermasa*, uznawany przez wielu za pismo kanoniczne, które razem podtrzymywały i wielce ubogaciły żywą tradycję starożytną o pochodzeniu aniołów oraz ich roli w świecie i życiu ludzkim. Nie mniej ważnym był również kontekst apologetyczny i polemika autorów wczesnochrześcijańskich przeciw spekulacjom gnostyckim, szczególnie św. Ireneusza, który po raz pierwszy próbował przedstawić usystematyzowaną chrześcijańską naukę o aniołach, podkreślając w oparciu o dane biblijne, że są oni stworzeniami jedynego Boga, a nie demiurgami lub emanacjami wyższych eonów, jak chcieli gnostycy. Pierwszą jednak pełniejszą i zintegrowaną naukę o aniołach przedstawił Orygenes. Gdy w IV i V wieku wybuchły spory trynitarnie i chrystologiczne, aniołami zajmowano się tylko ubocznie, ukazując przede wszystkim ich rolę w życiu ascetycznym i ich całkowite podporządkowanie Chrystusowi. Potem do rozwoju patrystycznej angelologii spekulatywnej przyczynili się w dużej mierze, na Zachodzie, św. Augustyn (oddziaływując następnie na średniowieczną scholastykę), a na Wschodzie Pseudo-Dionizy Areopagita i Jan z Damaszku, wpływając z kolei na teologię bizantyjską.